

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

ANA VERDINEK

Ljubljana, 2013

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športna vzgoja

**ANALIZA UPORABE IMPROVIZIRANIH PRIPOMOČKOV PRI
IZVAJANJU GIBALNIH/ŠPORTNIH DEJAVNOSTI V VRTCU**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA:
Prof. dr. Mateja Videmšek
RECENZENT:
Prof. dr. Jože Štihec

Avtorica dela:
ANA VERDINEK

Ljubljana, 2013

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof. Mateji Videmšek za zelo hitro odzivnost, strokovno pomoč, potrpežljivost in prijetno sodelovanje ob nastajanju tega diplomskega dela.

Zahvalila bi se tudi vsem vzgojiteljicam, ki so rešile anketne vprašalnike in s tem omogočile mojo raziskavo.

Velika zahvala gre mojima staršema, ki sta mi omogočila izobraževanje, me pri tem vedno podpirala in mi stala ob strani v najtežjih trenutkih. Še posebej bi se zahvalila moji mami Elizabeti, ker me je naučila na vse stvari gledati pozitivno.

Posebej bi se rada zahvalila tudi sestri Mariči in njenima otrokoma Mateju in Miji, ker so mi z veseljem pomagali pri nastanku slik za diplomsko delo.

Zahvalila bi se tudi svojemu fantu Andreju, ki me vedno podpira in verjame vame.

Hvala!

Ključne besede: improvizirani športni pripomočki, predšolski otroci, gibalne/športne dejavnosti, igra, medpodročno povezovanje, vzgojiteljice

ANALIZA UPORABE IMPROVIZIRANIH PRIPOMOČKOV PRI IZVAJANJU GIBALNIH/ŠPORTNIH DEJAVNOSTI V VRTCU

Ana Verdinek

Število strani: 43

Število tabel: 10

Število prilog: 1

Število virov: 15

Število slik: 19

POVZETEK

Diplomsko delo je sestavljeno iz dveh delov. Prvi del je monografskega tipa, katerega namen je bil predstaviti izdelavo improviziranih športnih pripomočkov in gibalne/športne dejavnosti z improviziranimi športnimi pripomočki, ki smo jih ustvarili za namene diplomskega dela. Drugi del diplomskega dela je raziskovalnega tipa, katerega namen je bil predstaviti analizo izpolnjenih anketnih vprašalnikov in jih interpretirati.

V raziskavo je bilo vključenih 45 vzgojiteljic iz petih slovenskih vrtcev. Za potrebe diplomskega dela smo izdelali anketni vprašalnik, ki je bil sestavljen iz 9 vprašanj zaprtega in kombiniranega tipa. Rezultate anket smo statistično obdelali s pomočjo programa Microsoft Excel in jih predstavili s tabelami in grafikoni, nato pa jih interpretirali.

Ugotovili smo, da je uporaba improviziranih pripomočkov na splošno med vzgojiteljicami zelo priljubljena, saj jih 73,4 % vzgojiteljic uporablja pogosto ali pa zelo pogosto. Na področju gibanja je sicer odstotek malo nižji, vendar še vedno visok. Kar 57,8 % vzgojiteljic improvizirane športne pripomočke uporablja pogosto in 20 % zelo pogosto. Najbolj uporabljeni med vsemi improviziranimi pripomočki so star papir, kartonaste škatle in plastenke. Med najmanj uporabljenimi pa so riževe vrečke, stare nogavice, brisače in rjuhe.

Velika večina anketiranih vzgojiteljic (86,7 %) se strinja, da je prednost improviziranih pripomočkov krepitev ustvarjalnosti, izvirnosti in odgovornost otrok. Vzgojiteljice najbolj moti kratka življenjska doba improviziranih pripomočkov. Material za izdelavo improviziranih športnih pripomočkov kar 75,6 % vzgojiteljic prinese od doma. Sodelovanje s starši pri 97,8 % vzgojiteljic poteka tako, da starši zbirajo material doma in ga nato prinesejo v vrtec. Ideje za uporabo improviziranih športnih pripomočkov 35,6 % vzgojiteljic pridobi iz lastnih izkušenj in domišljije, 24,4 % vzgojiteljic pa jih pridobi na stalnih strokovnih spopolnjevanjih (seminarjih).

Key words: improvised sports gadgets, preschoolers, exercise/sports activities, game, cross-sectoral integration, preschool teachers

ANALYSIS OF IMPROVISED GADGETS USAGE AT THE IMPLEMENTATION OF EXERCISE/SPORT ACTIVITIES IN KINDERGARTEN

Ana Verdinek

Number of pages: 43

Number of tables: 10

Number of appendices: 1

Number of sources : 15

Number of pictures: 19

ABSTRACT

Diploma thesis is made of two parts. The first part is of monographic type, the purpose of which was presenting implementation of improvised sports gadgets and exercise/sport activities with improvised sports gadgets that we have created for the purpose of diploma thesis. The second part of diploma thesis is of research type, the purpose of which was to present an analysis of the questionnaire obtained and interpretation of it.

The study involved 45 teachers from 5 Slovenian kindergartens. For the purpose of diploma thesis we developed a questionnaire that was composed of 9 closed and combined type questions. The questionnaire results were statistically analyzed using Microsoft Excel and presented with tables and graphs and then also interpreted.

We found that the use of improvised gadgets is generally very popular among educators because 73.4 % of teachers frequently used or very often uses improvised gadgets. In the field of exercise the percentage is slightly lower but still high. 57.8 % of teachers uses improvised sports gadgets frequently and 20 % very often. The most widely used among all improvised gadgets are paper, cardboard boxes and plastic bottles. Among the least used are rice bags, old socks, towels and sheets.

The vast majority of teachers (86.7 %) agrees that the advantage of improvised gadgets enhancing creativity, originality and responsibility of children. 60 % of teachers dislike short lifetime of improvised gadgets. 75.6 % of teachers bring the material for making improvised sports gadgets from home. 97.8 % of teachers collaborate with parents by them collecting material at home and then bringing it in the kindergarten. 35.6 % of teachers acquires ideas for using improvised sports gadgets from their own experience and imagination, 24.4 % of teachers obtain them in continuous professional development (seminars).

KAZALO

1.	UVOD	8
1.1.	Pomen gibanja	9
1.2.	Otrok in igra	10
1.3.	Kurikulum – načelo horizontalne povezanosti, medpodročno povezovanje	11
1.3.1.	Gibanje in jezik	11
1.3.2.	Gibanje in matematika	12
1.3.3.	Gibanje in družba	12
1.3.4.	Gibanje in narava.....	13
1.3.5.	Gibanje in umetnost.....	13
1.3.6.	Gibanje kot sredstvo usvajanja prvih besed v tujem jeziku	15
1.4.	Improvizirani športni pripomočki	15
1.5.	Vadbena enota	16
1.6.	Namen in cilj diplomskega dela	17
2.	METODE DELA	18
2.1.	Preizkušanci	18
2.2.	Pripomočki	18
2.3.	Postopek	18
3.	IMPROVIZIRANI PRIPOMOČKI	19
3.1.	Izdelava improviziranih športnih pripomočkov	19
3.2.	Igre z improviziranimi športnimi pripomočki	20
3.2.1.	Pripravljalni del vadbene enote	21
3.2.2.	Glavni del vadbene enote	24
3.2.3.	Zaključni del vadbene enote	27
4.	REZULTATI IN RAZPRAVA.....	30
5.	SKLEP	40
6.	VIRI	41
7.	PRILOGE.....	42

KAZALO SLIK

<i>Slika 1.</i> Nodi gre v vrtec (osebni arhiv).....	21
<i>Slika 2.</i> Zabavni policaj (osebni arhiv).	22
<i>Slika 3.</i> Lačni pingvin (osebni arhiv).	23
<i>Slika 4.</i> Kočijaž (osebni arhiv).	24
<i>Slika 5.</i> Kukavičje gnezdo (osebni arhiv).	25
<i>Slika 6.</i> Domišljavi plesalec (osebni arhiv).....	26
<i>Slika 7.</i> Gradimo piramido (osebni arhiv).....	27
<i>Slika 8.</i> Kje živi kit? (osebni arhiv).	28
<i>Slika 9.</i> Cirkusant (osebni arhiv).	29
<i>Slika 10.</i> Mnenje vzgojiteljic o improviziranih pripomočkih.	30
<i>Slika 11.</i> Uporabnost improviziranih pripomočkov na vseh področjih dejavnosti.	31
<i>Slika 12.</i> Uporabnost improviziranih pripomočkov na področju gibanja.....	32
<i>Slika 13.</i> Prednosti improviziranih pripomočkov.	33
<i>Slika 14.</i> Slabosti improviziranih pripomočkov	34
<i>Slika 15.</i> Pridobivanje materiala za improvizirane pripomočke.....	35
<i>Slika 16.</i> Sodelovanje s starši.....	36
<i>Slika 17.</i> Uporabnost improviziranih pripomočkov.....	37
<i>Slika 18.</i> Uporabnost drugih improviziranih pripomočkov	38
<i>Slika 19.</i> Pridobitev idej za uporabo improviziranih pripomočkov.	39

KAZALO TABEL

Tabela 1	30
Tabela 2	31
Tabela 3	32
Tabela 4	33
Tabela 5	34
Tabela 6	35
Tabela 7	36
Tabela 8	37
Tabela 9	38
Tabela 10	39

1. UVOD

V predšolskem obdobju lahko najbolj učinkovito vplivamo na celosten otrokov razvoj, ki obsega razvoj na gibalnem, telesnem, spoznavnem, čustvenem in socialnem področju. Področja so med seboj trdno prepletena in spremembe na enem od področij prinašajo spremembe tudi na ostalih. Vendar moramo upoštevati, da na otrokov razvoj vplivajo tudi drugi dejavniki kot so dednost, okolje in otrokova lastna aktivnost. Vsak otrok se rodi z določenimi dispozicijami, vendar pa je od okolja in njegove lastne aktivnosti odvisno do katere mere bo otrok razvil svoje potencialne. Zato je prav, da otroku omogočimo njihov razvoj v največji meri in smo jim dolžni pri tem tudi pomagati (Gallahue in Ozmun, 2006).

Ustrezni didaktični pripomočki s pomočjo ustreznega prostora in usposobljenega strokovnega delavca otroku pomagajo pri nabiranju novih izkušenj in pridobivanju novih gibalnih znanj. Vsi pripomočki, ki jih strokovni delavec uporablja pri prenosu znanj, morajo biti primerni, zanimivi ter vsebinsko in količinsko zadostni. To pa lahko za mnoge vrtce predstavlja veliko težavo. Torej se veliko vzgojiteljic srečuje z podobnim problemom, ki ga lahko rešujejo z uporabo improviziranih pripomočkov.

Že samo sprememba pripomočka, ki ga otrok uporablja pri dejavnosti, pomeni za otroka novo nalogo, situacijo, izziv. Ne le zato, ker so nekateri pripomočki primernejši za ene in drugi za druge dejavnosti, ampak zato ker je razlika predvsem v doživljanju otroka. V tem je prednost dela z mlajšimi, saj jim s tem lahko hitro omogočimo novo izkušnjo in tako obogatimo njihovo znanje. Pri tem se je potrebno zavedati tudi drugih prednosti, ki jih ima tak način dela. Velik rdeč balon, ki postane del otroka, ima pomembno vlogo tudi zato, ker hitro preusmeri pozornost otroka (strah pred padcem) in ga aktivno vključi v dejavnosti. Obogati čustveno učenje in ga za delo dodatno motivira, posredno pa razvija tudi občutek odgovornosti in pozitivnega odnosa do opreme (Pišot in Videmšek, 2004).

Gibalna dejavnost ima pozitiven vpliv na zdravje in zdrav razvoj otroka. Vpliva pa tudi na otrokove gibalne sposobnosti in na njegovo telesno samopodobo, kar je bistvenega pomena v kasnejših letih. Dobro vemo, da debelost med mlajšimi narašča, zato je k temu problemu treba pristopiti resno. Gibalne/športne dejavnosti same po sebi direktno ne vplivajo na zmanjšanje pojave debelosti, imajo pa posreden pozitiven vpliv. Zato je otroka priporočljivo že v mladosti navajati na aktiven življenjski slog, saj bodo tako imeli v zrelih letih veliko večjo možnost živeti aktiven življenjski slog in tako ostati uspešen in zdrav (Završnik in Pišot, 2005).

Mnoge gibalne dejavnosti otroku omogočajo uspešno socializacijo. Otrok se na primer med igro začne zavedati otrok okoli sebe, spoznava se s pravili, ki ji upošteva ali krši in nato občuti tudi posledice. S tem začne prevzemati odgovornost, prične sodelovati s sovrstniki v skupini, utrjuje vzdržljivost pri doseganju začrtanih ciljev. Vse skozi pa pri tem izraža svoja čustva. Otrok začne iskati različne načine in poti za rešitev različnih nalog, kar mu krepi tudi ustvarjalnost in vzburi domišljijo.

Gibalno dejavnost lahko uspešno povežemo tudi z drugimi področji dejavnosti v vrtcu. V kurikulumu za vrtce je zapisano, da je eno od načel uresničevanja ciljev kurikulumu za vrtce načelo horizontalne povezanosti:

- Povezovanje dejavnosti različnih področij dejavnosti v vrtcu in pri tem različnih vidikov otrokovega razvoja in učenja, saj je za predšolskega otroka posebej značilno, da so soodvisni in med seboj povezani tudi vidiki njegovega razvoja.
- Izbor tistih vsebin ter metod in načinov dela s predšolskimi otroki, ki upoštevajo specifičnosti predšolskega otroka in zato v največji meri omogočajo povezavo različnih področij gibanja (Kurikulum za vrtce, 1999).

V diplomskem delu bomo natančneje predstavili improvizirane športne pripomočke, izdelavo nekaterih improviziranih športnih pripomočkov in primere igre z improviziranimi športnimi pripomočki za pripravljalni, glavni in zaključni del vadbene enote. V drugem delu diplomske naloge bomo predstavili rezultate analize uporabe improviziranih športnih pripomočkov v vrtcu.

1.1. Pomen gibanja

Z gibanjem otrok zaznava in odkriva svoje telo, preizkuša, kaj telo zmore, doživlja veselje in ponos ob razvijajočih se sposobnostih in spretnostih ter gradi zaupanje vase. Gibanje daje otroku občutek ugodja, varnosti, veselja oziroma na kratko dobrega počutja. Otrok raziskuje, spoznava in dojema svet okoli sebe. V gibalnih dejavnostih je telo izhodiščna točka za presojo položaja, smeri, razmerja do drugih; otrok razvija občutek za ritem in hitrost ter dojema prostor in čas (Videmšek in Visinski, 2001).

Predšolsko obdobje nam predstavlja temelje za nadaljnje življenje in človekov razvoj. Kar bomo otroke v tem obdobju naučili, jim bo to služilo celo njihovo življenje. Ali pa ravno obratno, česar se otroci ne bodo naučili kot predšolski otroci, bodo kasneje težje nadoknadili. Gibalne dejavnosti imajo velik pomen za razvoj otroka in njegovo nadaljnje življenje, zato je pametno otroka že od otroštva navajati nanje.

Gibalna dejavnost, predvsem v predšolskem obdobju, je ključnega pomena za otrokov gibalni in funkcionalni razvoj, poleg tega vpliva tudi na otrokove spoznavne, socialne in čustvene sposobnosti in lastnosti (Videmšek, Tomazini in Grojzdek, 2007).

Zavedati pa se moramo, da smo ljudje v današnjih časih gibalno vedno manj aktivni. In to nehote prenašamo tudi na svoje otroke, saj le ti večino dneva preživijo v zaprtih prostorih, sedeč pred televizijo ali pred računalniki. Kakovost zraka je v mestih vse nižja, pogosto pa tudi primanjkuje igralnih površin za otroke. Vsi ti dejavniki negativno vplivajo na razvoj predšolskih otrok in kakovost njihovega življenja. Otrokom, ki ne zadovoljijo potrebe po gibanju, se kažejo posledice v njihovem neprimernem vedenju, kar lahko vodi tudi v agresivnost, nespečnost, nemirnost in k nizki samopodobi. Z različnimi gibalnimi dejavnostmi torej otrok poteši svojo potrebo po gibanju, ohranja in krepi zdravje, izboljša samopodobo, se seznanja s pravili, prostorom, časom in ritmom.

1.2. Otrok in igra

»Igra je najvišja stopnja otrokovega razvoja. Igra je spontan izraz misli in občutkov... je najčistejša stvaritev otrokovega uma, pa tudi odraz in odsev pristnega življenja, skritega v človeku in v vseh stvareh« (Froebel, v Armstrong, 1999, 101).

Gibalni razvoj je v razvoju človekovih funkcij v ospredju predvsem v prvih letih življenja. Razvoj poteka od naravnih oblik gibanja do zelo celostnih in skladnostno zahtevnejših športnih dejavnosti v povezavi z zorenjem, učenjem in posameznikovo lastno voljno aktivnostjo. V predšolskem obdobju otrok pridobiva raznovrstne izkušnje zlasti z igro (Videmšek in Visinski, 2001).

Izkušnje, ki jih otroci pridobijo v predšolskem obdobju jim kasneje pomagajo pri izvajanju gibalnih/športnih aktivnostih, v katere se usmerijo. Če se otroci v kritičnem obdobju ne uspejo določenih stvari naučiti, jim to lahko predstavlja zelo veliko oviro v odraslosti, npr. plavanja ali smučanja se je v odrasli dobi težje naučiti kot v predšolskem obdobju. Na drugi strani moramo paziti, da otrok ne usmerjamo prehitro v določene panoge. V tem primeru bi otrok prehitro prešel iz vsesplošnega razvoja gibalnih sposobnosti na preveč ozko usmerjenega. Taki otroci so v začetku kariere zelo uspešni, a kmalu dosežejo plato njihovega razvoja in tam se njihovo napredovanje zaustavi. Zato je dobro tudi v vrtcu spodbujati igro kot sredstvo za razvijanje gibalnih sposobnosti in znanj.

Igra je ena izmed pomembnih in specifičnih dejavnosti, ki je na različne načine vpletena v kurikulum za vrtce, tako v načrtovane dejavnosti kot v življenje otrok v vrtcu. Igra je dejavnost, v kateri se spontano prepletajo različna področja otrokovega razvoja, od gibalnega, spoznavnega, do čustvenega in socialnega (Marjanovič, Umek in Zupančič, 2001).

V predšolskem obdobju otroka igra ne poteka samo v vrtcu. Sestavni del otrokovega življenja je igra, skozi katero se razvija, uči, spoznava samega sebe in okolico. Zato je pomembno da znanje, ki ga želimo podati otrokom, podajamo skozi igro, saj bomo na ta način ohranili otrokovo zanimanje in posledično večje dožemanje in pomnjenje otroka.

Vendar ima igra v različnih starostnih obdobjih različne pomene. Do drugega leta pri otrocih prevladuje individualna igra z močno izraženimi željami, da se vanjo kot dodatni partnerji vključijo odrasli. Med drugim in tretjim letom prevladuje vzporedna igra, ko je v istem prostoru več otrok, ki se igrajo vsak po svoje. Šele po tretjem letu pripelje bivanje otroka med sebi enakimi tudi do medsebojnih iger, v katerih otrok nabira razne življenjske izkušnje. Tako ima igra še vedno pomembno vlogo pri razvoju otroka v celostno, harmonično in ustvarjalno osebnost. Z igro otrok razvija svoje gibalne sposobnosti in duševne razsežnosti, zadovoljuje potrebo po gibanju, hkrati pa je igra pomembna tudi za socializacijo, saj otroka postopno navaja na življenje v skupnosti (Horvat in Magajna, 1987).

V rokah dobrega učitelja postane igra odlično vzgojno sredstvo. V njej lahko spozna in usmerja otrokovo osebnost bolj kot v katerikoli drugi dejavnosti. V sproščeni igri, kjer fantazija dobi krila, se otrok pokaže tak, kakršen je: domiseln, strpen, zadržan, agresiven, itd. Ni boljše priložnosti za vzgojo, kot je igra – v njej otrok sam najde razloge za sodelovanje in vključevanje v igralno skupino, ob pravilnem vodstvu pa se navadi tudi podrežati lastne

interese interesom svoje skupine, spoštovati pravila igre, kulturno prenašati poraz in zmago. Igra je šola za vse življenje in sprostitev v vsakem trenutku. V njej si sami ustvarjamo pravila in se jim tudi zavestno podrejamo (Videmšek, Tomazini in Grojzdek, 2007).

Truditi se moramo, da si otrok preko iger nabere čim več izkušenj in si posledično razvije določen osnovni nivo gibalnih sposobnosti in znanj, ki mu bo lahko koristil za kasnejše napredovanje na katerem koli športnem področju ali pa vsaj zdrav način življenja (Pišot in Planinšec, 2005). Torej z gibalnimi igrami otroku približamo športno-aktivno življenje.

1.3. Kurikulum – načelo horizontalne povezanosti, medpodročno povezovanje

Kurikulum za vrtce je nacionalni dokument, ki ga je leta 1999 sprejel Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje in na eni strani spoštuje tradicijo slovenskih vrtcev, na drugi strani pa z novejšimi teoretskimi pogledi na zgodnje otroštvo in iz njih izpeljanimi drugačnimi rešitvami in pristopi dopolnjuje, spreminja in nadgrajuje dosedanje delo v vrtcih. Pomeni osnovo za oblikovanje izvedbenega kurikuluma vsakega javnega vrtca v Sloveniji (Videmšek in Pišot, 2007).

Na osnovi kurikuluma si uslužbenci v vrtcu torej pomagajo pri strokovnem načrtovanju programa v vrtcih. V kurikulumu je opredeljeno veliko načel za uresničevanje le tega. V tem diplomskem delu dotaknili se bomo dotaknili načela horizontalne povezanosti. Na izvedbenem nivoju se to načelo vseskozi pojavlja, saj se različna področja otrokovega razvoja med seboj prepletajo, ker so med seboj soodvisna. Kot že povedano gibalni razvoj vpliva na otroka v širši luči, saj spodbuja tudi telesni, socialni, čustveni in spoznavni razvoj. Med tem ko se otrok giblje, je tudi bolj dovteten do pomnjenja in procesiranja tudi novih informacij. Zato je prepletanje ciljev iz različnih področji, zapisanih v kurikulumu več kot dobrodošlo pri strokovnem načrtovanju programa. Področja dejavnosti v vrtcu, ki so zapisana v kurikulumu pa so; gibanje, jezik, narava, družba, umetnost in matematika. To prepletanje torej imenujemo horizontalna povezanost. Zaznamo jo seveda tudi v igrah, saj se v njih srečamo z elementi iz različnih že omenjenih področij. Otroke tako, na njim zabaven način, seznanimo z vsebinami, ki so v kurikulumu predvidene za njihovo razvojno stopnjo.

1.3.1. Gibanje in jezik

Gibanje in jezik sta ves čas v neposredni povezavi. Učitelj posreduje navodila in to stori v neotroškem jeziku, tako tudi otroci spoznavajo in se naučijo vedno več novih besed. Preko različnih iger se spoznavajo s pesmicami, ki se jih tudi naučijo, spoznavajo se s knjigami, črkami, sopomenkami, itd.

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok ponovi navodila za izvajanje gibalnih dejavnosti,
- poskuša izvajati sestavljena navodila,
- prevzame vlogo voditelja in samostojno predstavi neko dejavnost,
- z držo telesa sam ali v paru ponazori določene črke v abecedi,

- hodi, teče, skače po črki, ki je narisana na tleh, ali po namišljeni črki,
- posnema in igra osebe, živali, predmete (ki se začnejo na določeno črko),
- komunicira v paru in manjših skupinah,
- postopoma osvaja izraze (količinske, protipomenske, prostorska, časovna razmerja, itd.),
- imenuje športna igrala in pripomočke,
- po končani dejavnosti se z vzgojiteljem v neotroškem jeziku pogovarja o vadbi, pove nekaj svojih misli o npr. določeni igri, izrazi svoje občutke, itd.

1.3.2. Gibanje in matematika

Tudi gibanje in matematika sta stalno v povezavi. V gibanju se srečujemo z velikostjo svojega telesa in njegovih delov ter z lastnostmi in značilnostmi različnih športnih pripomočkov. Le te lahko med sabo primerjamo in tako posledično začenja razumeti odnose (vzrok in posledica itd.).

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok šteje različne pripomočke, otroke, korake, poskoke,
- deli skupino otrok, športne pripomočke,
- razvršča vrsto otrok v pare, trojice, sešteva in odšteva
- ko odgovarja na vprašanja, se seznanja s kartoni (vsebinskimi, organizacijskimi, osebnimi),
- s simboli označuje rezultate igre, kolikokrat je zadel koš,
- pojasnjuje vzroke in ugotavlja kaj je nastalo kot posledica,
- spoznava, da je več možnih rešitev za isti problem,
- načrtuje želeno aktivnost (premisli zaporedje dogodkov), jo izpelje in premisli o tem, kaj vse je opravil,
- razmišlja o smiselnosti rezultatov,
- uporablja izraze za opis geometrijske in fizikalne lastnosti ter položaja,
- igra se z geometrijskimi telesi in liki (npr. z blazinami),
- uporablja izraze za geometrijske pojme kot so poševno, vogal, usvaja pojma levo in desno, razporeja pripomočke po barvi, materialu, itd.,
- meri s priročnimi sredstvi (koraki, stopali, dlanmi itd.), beleži meritve z grafičnimi prikazi (npr. čez koliko talnih ploščic je skočil – rezultat nariše na plakat).

1.3.3. Gibanje in družba

Preko iger otroci začenjajo razumeti odnose med ljudmi. Začnejo vstopati v interakcije, v katerih se seznanijo s komunikacijo, konflikti, čustvi drugih posameznikov in njihovim vplivom na ostale ljudi. Seznanijo se tudi z strukturo skupine, saj se otroci začnejo povezovati in ustvarjati skupine. Spoznajo pravila in kazni. Igra jim tako omogoča primerno socializirajo.

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok na sprehodih in izletih spoznava bližnjo in daljno okolico,

- seznanja se z različnimi geografskimi in kulturnimi okolji,
- spoznava skupinske igre, ki temeljijo na pravilih,
- spoznava in razume pravila in socialne dogovore,
- sodeluje pri oblikovanju pravil za nove skupne igre,
- pridobiva vse bolj kompleksne socialne veščine (vzpostavlja stike z drugimi, upošteva njihove potrebe, prepričanja, znanje, razume čustva drugih, itd.),
- pridobiva samospoštovanje in samozavest glede svojega telesa,
- osvaja veščine, povezane s telesno nego, varnostjo.

1.3.4. Gibanje in narava

Preko igre otroci dobijo sliko o stvareh in o samem sebi, seznanijo se s pojavi v naravi. Vzgojiteljice si prizadevajo, da otroci največ časa preživijo na prostih površinah. Med sprehodi v naravi lahko otroke naučimo naravo spoštovati in jo ohranjati.

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok na sprehodu, izletu opazuje park, njivo, kmetijo, itd.,
- opazuje sebe ter se primerja z vrstniki in živalmi,
- preučuje svoje telo in njegovo delovanje,
- opazuje, posnema, povzema ljudi, živali, rastline, itd.,
- ugotavlja, kaj gibanje povzroči in vzdržuje,
- opazuje spremembe v daljšem časovnem obdobju,
- primerja trajanje (npr. tek na 60 m, tek na 300 m),
- sodeluje pri urejanju prostora,
- spoznava različne materiale in jih primerja med seboj,
- pri igranju s pripomočki ugotavlja lastnosti (elastičnost, itd.).

1.3.5. Gibanje in umetnost

Gibanju in umetnosti je skupno dejstvo, da vsak naš gib izhaja iz naše notranjosti. Tako se gibamo na način, kot si želimo ali kakor se počutimo, tako tudi lahko ustvarjamo. Lahko bi rekli, da je gibanje del umetnosti in umetnost del gibanja. Predstavljajmo si plesalca, ki se giblje v ritmu glasbe ali pa otroka, ki izvaja aktivnost, v ozadju pa se vrti otroška pesem.

Področje umetnosti nam pušča zelo odprte roke na področju ustvarjalnosti. Svojo ustvarjalnost lahko otrok v polni meri izživi tudi z izdelavo in oblikovanjem improviziranih športnih pripomočkov. Svoje izdelke po želji pobarva ali pa na njih nariše simbol, ki predstavlja njega samega. Iz njegovega ustvarjanja si pomagamo pri prepoznavanju čustev, značilnosti, občutkov in znanja otroka. Tako lahko otroka še bolj spoznamo in mu posledično omogočimo boljše temelje za nadaljnji razvoj.

Umetnost se kaže na treh področjih in sicer področja glasbe, likovne ter oblikovalne dejavnosti, dramske dejavnosti in avdio-vizualne (AV) – medijske dejavnosti. Povezanost med slednjimi in gibanjem je natančneje opisano v nadaljnjih odstavkih.

Gibanje in glasbena dejavnost

Glasba nas spremlja velik del dneva in predstavlja del našega življenja. Tako kot se odrasli v neki športni rekreaciji bolje počutimo ob glasbi se tudi otroci odlično odzivajo bo melodiji otroških ali drugih pesmi. Otroci lahko glasbo ustvarjajo tudi sami, brez posebnih pripomočkov, saj lahko uporabljajo svoje telo ali pa improvizirane športne pripomočke. Z zunanjo glasbo ali glasbo, ki jo ustvarijo otroci, lahko narekujemo tempo dela, učinkujemo na živahnost ali pa sproščenost. Dejstvo pa je, da so odrasli in otroci bolj angažirani za delo ob pravilno izbrani spremljavi.

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok ritmično izreka, poje različne ljudske in druge pesmi ter jih spremlja z gibanjem,
- posnema in upodablja različne zvoke iz narave in okolja itd.

Gibanje in likovne ter oblikovalne dejavnosti

Pri likovnih in oblikovalnih dejavnosti najprej izhajamo iz samega sebe. Svoje mišljenje, čustva, počutja in doživljanja izlijemo na papir ali pretvorimo v različne skulpture. V ospredju pa se postavlja tudi krepitev splošne ustvarjalnost pri zamislih, pripravah ter sredstvih vadbene ure.

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok odtiska roke, noge, telo, športne pripomočke, itd. v sneg,
- se igra, si zamišlja, oblikuje, ustvarja, se izraža s športnimi pripomočki in prostorom.

V sklopu te medpodročne povezanosti si otrok izmisli svoj znak oziroma simbol, ki ga nariše na kos papirja ali rutico. S svojim simbolom označi tudi svoje improvizirane pripomočke, kar pa je tudi eden od elementov te medpodročne povezanosti. Gre za improvizirane športne pripomočke, ki so relativno lahki za izdelavo, tako da si ga skoraj v celoti lahko otrok izdelava sam, kar pomeni da bo to njegovo lastno delo. Lahko se izdelava tudi kartone, ki so porisani z živalmi, različnimi nalogami, naravnimi pojavi, deli človeškega telesa... in se kasneje uporabi pri igrah.

Gibanje in dramske dejavnosti

Otrok že takoj ko je za to sposoben, posnema svoje starše, vzornike, prijatelje, pravljica bitja, živali ali naravne pojave, saj se na tak način uči. Če pa pogledamo iz dramskega zornega kota, bi lahko rekli da so odlični igralci. Vse to pa počnejo le s svojim telesom, z gibanjem ali pa z glasom.

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje primere:

- otrok se igra, vživlja in posnema živali, osebe, odnose med njimi z uporabo glasu, telesa, prostora,
- uporablja različne športne pripomočke, da predstavljajo druge predmete, itd.

Gibanje in AV – medijske dejavnosti

V sedanosti je avdio-vizualno področje zelo napredovalo in je dostopno skoraj vsakomur. Tudi otroci so bolj dovzetni za pripomočke tega področja. Seznanjeni so s televizijo, računalniki, fotoaparatom, itd. Navdušenje nad produkti teh pripomočkov je vedno večje. Še večje zadovoljstvo se pri otrocih pojavi, če so oni del tega produkta (npr. otroke snemamo ali slikamo med premagovanjem poligona in si nato skupaj izdelek tudi ogledamo).

Videmškova in Visinski (2001) sta navedli naslednje dejavnosti:

- otrok opazuje različne fotografije, slike, plakate, video projekcije, CD-ROM-e, TV programe s športnega področja,
- fotografira s fotoaparatom,
- snema z videokamero sovrstnike med izvajanjem različnih športnih dejavnosti,
- gleda fotografije, filme, ki jih je ustvaril sam itd.

1.3.6. Gibanje kot sredstvo usvajanja prvih besed v tujem jeziku

Učenje drugega jezika mora znotraj določenih meja slediti psihološki poti otrokovega govornega razvoja. Znanstveniki govorijo o obstoju kritičnega obdobja za učenje tujega jezika, in sicer med drugim in trinajstim letom. Otroci, ki so v tem obdobju izpostavljeni drugemu jeziku, naj bi se ga naučili brez večjih težav. Psiho-dinamične teorije in raziskovanje jezikovnega razvoja otroka postavljajo začetek uspešnega učenja tujega jezika med petim in devetim letom starosti (Babič, 2002; Čok, 1994).

V omenjenem obdobju so otroci zelo navdušeni tudi nad gibalnimi igrami in so med tem zelo dovzetni za nove informacije, kot so na primer besede v tujem jeziku. Otroci lahko določene športne pripomočke izgovarjajo v tujem jeziku. Glede na to, kaj se pojavlja v igri, lahko tudi glavne besede/navodila izgovarjajo v tujem jeziku (npr. živali, barve, glagoli, itd.).

1.4. Improvizirani športni pripomočki

»Dobrodošli v našem svetu«, trobenta mehanska lutka sredi ene največjih trgovin z igračkami v državi. Ta stavek vsak dan predstavlja rdečo nit za milijone otrok in staršev v trgovinah z igračkami po vsej deželi, ki vstopajo v fantastične svetove, ki jih napolnijo vodeni Lego roboti, govoreče živali, kitare, ki same igrajo, elektronske punčke in igre ter figurice vseh mogočih vrst (Armstrong, 1999).

Dejstvo je, da imajo otroci danes vse preveč igračk, le teh pa ne znajo dovolj dobro ceniti. Tak odnos pa prenesejo na vse stvari, ki jih kasneje dobijo in tako ne razvijajo določene mere odgovornosti za svojo lastnino. Na drugi strani pa imamo otroke, katerih starši si ne morejo privoščiti takega stroška, kot so igrače iz trgovin.

Današnji športni pripomočki so vedno bolj denarno nedostopni. Javni vrtci si tako težko privoščijo najnovejše športne pripomočke, ki jih izvajalci te opreme ponujajo. Če pa že imajo vrtci možnost kupiti standardizirane, najbolj moderne športne pripomočke, zagotovo ne

zmorejo kupiti količinsko dovolj velikega števila ustreznih pripomočkov. Verjetno pa je tudi v zasebnih vrtcih po Sloveniji podobna situacija. Pomanjkanje dobro opremljene igralnice se seveda odseva v kvaliteti otrokovega razvoja. Zato je iznajdljivost in domišljija vzgojiteljice ključnega pomena pri ustvarjanju primerne okolja.

Otrok, ki bo igračo – improviziran športni pripomoček izdelal sam s pomočjo odraslih, bo z njo spoštljivejše ravnal in jo znal ceniti, zaradi truda, ki ga je vložil v izdelavo. Pri izdelovanju pa bo lahko izražal svojo notranjost. Kot gradnike svoje igrače lahko uporabi odpadne in (ali) naravne materiale, kar pomeni, da za izdelavo igrače ne potrebujemo denarnih sredstev, ampak le zamisel, voljo in čas. Izdelovanje improviziranih pripomočkov pripomore k razvijanju ustvarjalnosti, medpodročnem povezovanju v vrtcu in učinkovitem ter zabavnem preživljanju prostega časa doma.

Kot že rečeno, lahko za improvizirane športne pripomočke uporabimo odpadne materiale kot so: jogurtovi lončki, plastenke, škatle različnih velikosti in iz različnih materialov (škatele od čevljev, zdravil, čajev, krem, banjice za sladoled, itd.), papirnate ali plastične vrečke, časopisni papir, kartonske izdelke (tulci papirnatih brisač, kartonske škatle, itd.), embalaže od sokov ali mleka, stare obleke in rjuhe, itd. Vse skupaj pa lahko popestrimo in olepšamo z barvami in narisanimi slikami, darilnim papirjem, itd. Posledično vplivamo tudi na ekološko osveščenost otrok in staršev. Otroke že zgodaj navajamo na eko razmišljanje. Če ideja zraste z njimi, bodo le-to tudi kot odrasli sprejemali in izvajali. Poučimo jih o poteku ločenega zbiranja odpadkov in možnosti njihove ponovne uporabe (Cukjati, 2011).

1.5. Vadbena enota

Vadbena ura je temeljna oblika športne vzgoje v vrtcu. Pripravita jo športni pedagog ali vzgojitelj, nujna pa je pomoč pomočnika vzgojitelja, ki lahko precej vpliva na učinkovitost vadbe (Videmšek in Pišot, 2007). Traja približno 45 minut, odvisno od starosti vadečih, opremljenosti igralnice in ustvarjalnosti vzgojitelja ali športnega pedagoga. Razdeljena je na tri dele: pripravljalni, glavni in sklepni del.

Pripravljalni del je sestavljen iz uvodnega ogrevanja, ki traja približno 5 minut in zajema predvsem različne lokomotorne dejavnosti (hoja, tek). Z uvodnim ogrevanjem dosežemo veselo razpoloženje in otroke spodbudimo k vadbi. Izbiramo enostavne, že znane gibalne naloge ali igre, pri katerih so ves čas dejavni vsi otroci. Drugi del pripravljalnega dela predstavljajo gimnastične vaje, ki trajajo do 8 minut, odvisno od starosti otrok. Pri predšolskih otrocih je pomembno, da se postopoma naučijo gimnastičnih vaj, saj so iz informacijskega vidika dokaj zahtevne. Izvajamo jih v nekem logičnem zaporedju, v formalni učni obliki, ker je preprosta in organizacijsko manj zahtevna. Pri izvedbi gimnastičnih vaj popravljamo samo bistvene napake, vadbo pa čim manj prekinjamo (Videmšek in Pišot, 2007).

Za glavni del vadbene ure, ki traja pravilom 20 minut, izbiramo naravne oblike gibanja, kompleksnejše športne dejavnosti in ritmično plesne dejavnosti, večji del glavnega dela naj bo namenjen tekmovanju otrok. Tekmovanje naj bo le popestritev in ne glavni oziroma edini smisel vadbene ure (Videmšek in Pišot, 2007).

Sklepni del potrebujemo takrat, kadar so bile obremenitve proti koncu vadbene ure za otroke zahtevne in jih zato želimo otroke umiriti. Pripravimo igre, ki jih umirijo, lahko pa je zaključek tudi to, da pospravimo športne pripomočke (Pistotnik, 2003).

1.6. Namen in cilj diplomskega dela

Namen diplomskega dela je analizirati uporabo improviziranih pripomočkov pri izvajanju gibalnih/športnih dejavnosti v vrtcu in predstaviti nekaj improviziranih športnih pripomočkov in nekaj primerov gibalnih/športnih dejavnosti za pripravljalni, glavni in sklepni del vadbene ure.

Cilji diplomskega dela so:

1. Predstaviti improvizirane pripomočke, ki jih lahko uporabimo pri gibalnih/športnih dejavnostih.
2. Analizirati uporabo improviziranih pripomočkov v vrtcih.
3. Predstaviti primere gibalnih/športnih dejavnosti v vrtcu, ki vključujejo uporabo improviziranih pripomočkov.

2. METODE DELA

Diplomsko delo je monografskega in raziskovalnega tipa. Prvi del diplomskega dela je monografskega tipa, v katerem bomo predstavili izdelavo izbranih improviziranih športnih pripomočkov in gibalne/športne dejavnosti z improviziranimi športnimi pripomočki, ki smo jih ustvarili za namene diplomskega dela. Drugi del diplomskega dela pa je izključno raziskovalnega tipa, v katerem bomo predstavili rezultate anketnega vprašalnika.

2.1. Preizkušanci

V vzorec anketirancev je bilo vključenih 45 vzgojiteljic iz petih slovenskih vrtcev.

2.2. Pripomočki

V raziskavi smo uporabili anketni vprašalnik, izdelan za namen te raziskave. Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz 9 vprašanj zaprtega in kombiniranega tipa. 4 vprašanja so bila zaprtega tipa, tako so vzgojiteljice izbirale le med podanimi odgovori. Pri 5 vprašanjih pa so imele vzgojiteljice možnost izbirati med podanimi odgovori ali dopisati svoj odgovor.

2.3. Postopek

Anketni vprašalniki so bili razdeljeni vzgojiteljicam po treh vrtcih v Ljubljani in dveh vrtcih v okolici Postojne. Rezultate anket smo statistično obdelali s pomočjo programa Microsoft Excel. Rezultate smo predstavili s tabelami in grafikoni, nato pa jih tudi interpretirali.

3. IMPROVIZIRANI PRIPOMOČKI

Prvi del diplomskega dela je monografskega tipa, v katerem bomo predstavili nekatere improvizirane športne pripomočke in igre z improviziranimi športnimi pripomočki. Igre smo zaradi preglednosti ločili na igre, ki se jih izvaja v pripravljalnem, glavnem in sklepnem delu vadbene enote. Tako igre kot improvizirani športni pripomočki so bili narejeni v namen diplomskega dela.

3.1. Izdelava improviziranih športnih pripomočkov

Improvizirani športni pripomočki se lahko enostavni ali pa izdelani. Pod enostavne bomo uvrstili pripomočke, ki jih uporabimo v prvotni obliki brez predelave. Primer so jogurtovi lončki, kartonaste škatle, rutke, kartonasti tulci, platenke, brisače, rjuhe, nogavice... k izdelanim pa seveda uvrščamo pripomočke, katere izdelamo iz prvotnih materialov, po navadi odpadnih. Primere le teh bomo navedli v nadaljevanju.

Časopisna žogica

MATERIALI ZA IZDELAVO: star časopis, lepilo za les in posodica z vodo.

POSTOPEK IZDELAVE: Star časopisni papir oblikujemo v obliki poljubno velike žogice. V posodi z vodo raztopimo nekaj belega lepila za les, v katerega namočimo na trakove raztrgan časopisni papir. Z namočenimi trakovi nato polepimo papirnato žogico in počakamo, da se ta posuši.

Plastična žogica

MATERIALI ZA IZDELAVO: močnejši lepilni trak ter ovojna folija z mehurčki.

POSTOPEK IZDELAVE: Ovojno folijo z mehurčki oblikujemo v kroglo poljubne velikosti. V več plasteh jo ovijemo z lepilnim trakom, pri čemer se trudimo ohranjati obliko krogle.

Žogici na vrvici

MATERIALI ZA IZDELAVO: 2 žogici za namizni tenis ali kroglici iz dezodoranta, večja šivanka, kos močne vrvice.

POSTOPEK IZDELAVE: S šivanko previdno prevrtajmo obe žogici. Nato namestimo močno vrvico na šivanko, ki jo nato potegnemo skozi luknjici v žogici. Ko je vrvica napeljana skozi obe žogici, na koncih naredimo vozla, da se žogici ne bosta sneli. Na sredini vrvice nato naredimo zanko, ki bo predstavljala držalo.

Lonček ujemi me

MATERIALI ZA IZDELAVO: majhen jogurtov lonček, plutovinasti zamašek ali namizno teniška žogica, elastična vrvica dolga 50 cm, šivanka.

POSTOPEK IZDELAVE: Jogurtov lonček operemo in odstranimo etiketo, lahko ga lepo prebarvamo. Skozi plutovinasti zamašek ali namizno teniško žogico naredimo luknjo s šivanko. Nato v šivanko napeljemo elastično vrvico in porinemo skozi prevrtan zamašek ali žogico. Ko nam to uspe na koncu elastike naredimo debel voz. Na dnu lončka prav tako naredimo drobno luknjico, skozi katero napeljemo drugi konec elastične vrvice. Tudi na tem koncu elastične vrvice naredimo voz in še dodatno pritrdimo na dno s kosom lepilnega traku.

Luknjasta škatla z žogami

MATERIAL ZA IZDELAVO: škatla od čevljev, 3 žogice za namizni tenis.

POSTOPEK IZDELAVE: V dno škatle izrežemo 3 luknje, ki ne smejo biti večje od namizno teniške žogice. V škatlo damo 3 žogice in jo pokrijemo, po želji lahko vrh škatle tudi zalepimo.

Prometni znaki

MATERIALI ZA IZDELAVO: različne velikosti škatel, papirnati krožniki ali trši kartonski krogi, lesene palčke in slike prometnih znakov.

POSTOPEK IZDELAVE: Slike prometnih znakov nalepimo na papirnate krožnike, katere pa po želji nalepimo na škatle, stolp narejen in škatel iz kartonskih tulcev ali lesene palčke.

Set živali in njihovo naravno okolje

MATERIALI ZA IZDELAVO: trd papir ali karton, barvne slike različnih živali, večja slika morja, travnika, gozda, zraka, podzemlja, puščave, itd.

POSTOPEK IZDELAVE: Slike živali nalepimo na trd papir, prav tako naredimo z večjim slikami morja, travnika, gozda, zraka, podzemlja. Če imamo možnosti slike plastificiramo, zaradi daljše obstojnosti.

3.2. Igre z improviziranimi športnimi pripomočki

Igre, ki bodo predstavljene v nadaljevanju, smo naredili z namenom, da dokažemo, da lahko tudi z improviziranimi športnimi pripomočki izpeljemo zanimive gibalne/športne dejavnosti oziroma jih celo obogatimo. V igrah je predstavljena uporaba zgoraj opisanih enostavnih improviziranih športnih pripomočkov.

Same igre smo razvrstili na tri sklope, pripravljalni, glavni in zaključni del vadbene enote. V vsakem sklopu smo navedli tri primere iger.

3.2.1. Pripravljalni del vadbene enote

Nodi gre v vrtec

CILJI: pripraviti se na nadaljevanje ure/ogreti se.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: set živali in njihovo naravno okolje.

POMAGALA: otroška glasbena zgoščenka in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje, jezik in narava.

OPIS IGRE: Otroke postavimo na sredino igralne površine. Razdelimo slike živali na različna mesta po igralni površini. Igro začnemo s pripovedjo o Nodiju, ki se prebudi (vsi oponašajo gibanje Nodija) in pripravi za pot do vrtca. Nato otroke vodimo od sličice do sličice, pri tem pa se pri vsaki sličici ustavimo in ponazarjamo gibanje živali, ki jo prikazuje sličica. Zaključimo tako, da otroke pripeljemo na izhodiščno mesto in tako so otroci pripravljani, da nadaljujejo z igrami v glavnem delu vadbene enote.

MOŽNOSTI: Namesto slik živali lahko uporabimo druge slike, npr. slike prevoznih sredstev. Lahko pa igro napeljemo bolj domišljjsko, npr. si namesto Nodija zamislimo žival, ki jo nato vodimo čez različne dežele sveta, pokrajine, v vesolje, itd.

NASVET: Zgodba naj bo čim bolj doživeto povedana in časovno ter vsebinsko ustrezna razvojni stopnji. Glasbena spremljava ni priporočljiva, dokler igra otrokom ni znana, saj je lahko moteč dejavnik.

Slika 1. Nodi gre v vrtec (osebni arhiv).

Na Sliki 1 sta prikazana Matej (4 leta) in Mija (2 leti), ki se plazita kot kače na sliki.

Zabavni policaj

CILJI: razvijati koordinacijo celega telesa in osvajati pojme levo, desno in naprej, nazaj.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: prometni znaki.

POMAGALA: piščalka.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje, matematika in jezik.

OPIS IGRE: Otroke razporedimo po prostoru, tako da imajo okoli sebe dovolj prostora. Pred njih se postavimo tako, da nas vsi vidijo in se pretvarjamo, da smo policaj, ki jih bo usmerjal v levo, desno, naprej in nazaj. Z rokami pokažemo smer in glasno izrečemo povelje: naprej, nazaj, levo ali desno. Pred poveljem lahko pridobimo pozornost tudi s piskom piščalke.

MOŽNOSTI:

- spremenimo gibanje (tek, skoki, hoja po vseh štirih, itd.),
- oponašanje določene živali (hodijo kot medvedi in zraven brundajo ali pa letijo in zraven čivkajo),
- na pisk piščalke se ustavijo in naredijo določeno nalogo (pet počepov, obrat za 360 stopinj, itd.),
- ukaze dajemo samo s kartoni, na katerih je jasno napisana smer ali pa naloga,
- dano je število korakov v določeno smer (5 mišjih stopal naprej, 4 stopala nazaj, 3 velike korake v levo, itd.),
- ukaze govorimo v tujem jeziku.

NASVET: Igra s samo štirimi prometnimi znaki lahko hitro postane dolgočasna. Popestrimo jo lahko z dodatnimi nalogami, opisanimi pod možnostmi. Seveda moramo biti previdni pri izbiri zahtevnosti nalog, ki mora biti primerna razvojni stopnji otrok.

Slika 2. Zabavni policaj (osebni arhiv).

Na Sliki 2 sta prikazana Matej (4 leta) in Mija (2 leti), ki se bočno premikata v desno tako kot jima narekuje zabavni policaj.

Lačni pingvini

CILJI: razvijati vzdržljivosti.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: 3 rutice in pisani jogurtovi lončki.

POMAGALA: otroška glasbena zgoščenka in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in narava.

OPIS IGRE: Vsakemu otroku damo lonček. Določimo 2 do 4 pingvine, katere označimo z rutko (odvisno od števila otrok), ostali so ribe. Začetek igre naznamo z glasbo. Lačni pingvin nato začne loviti ribe. Ko pingvin ujame ribo, se ta usede na tla, svoj lonček pa da pingvinu, ki jo je ujel. Ko so ulovljene vse ribe, se pingvinom prešteje nalovljene lončke in tisti, ki jih ima največ zmaga. Igro lahko ponovimo z drugimi lačnimi pingvini.

MOŽNOSTI:

- Ulovljene ribe se ne usedejo na tla, vendar še naprej tečejo po prostoru in pomagajo še ne ulovljenim ribam.
- Po prostoru postavimo mehke male blazine, ki predstavljajo mreže ribičev. Če se riba dotakne blazin, je ujeta v mreži.

NASVET: Za otroke, ki se prvič igrajo igro, je priporočljivo, da lovi samo en pingvin.

Slika 3. Lačni pingvin (osebni arhiv).

Na Slik 3 Mija (2 leti) izroča svoj plastično kozarček Mateju (4 leta), ker jo je ta ujel.

3.2.2. Glavni del vadbene enote

Kočijaž

CILJI: razvijati moč celotnega telesa, spoznavati prometne znake.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: rjuha, prometni znaki in postaje

POMAGALA: otroška glasbena zgoščenka in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in družba.

OPIS IGRE: Najprej postavimo progo, označeno s prometnimi znaki, po progi pa so enakomerne razporejene tudi postaje. Otroke postavimo po 3 v eno skupino na eno od postaj in jim damo rjuho. Eden (kočijaž) se usede na rjuho, druga dva ("konjička") pa zagrabitata rjuho vsak za svoj rob. Nato ob vklopu glasbe "konjička" začneta vleči svojo kočijo po progi, označeni s prometnimi znaki. Kočijaž ima nalogo, usmerjati svoja konja tako, da prepozna prometne znake. Ko se glasba ustavi, se tudi kočije ustavijo na prvi postaji. Otroci nato zamenjajo vloge.

MOŽNOSTI: Na postajah lahko otrokom dodamo zadolžitve, da se malo spočijejo in opravijo kakšno nalogo, ki se navezuje na medpodročno povezovanje. Npr. matematika; 1. postaja; zlaganje lončkov v piramido, 2. postaja; zlaganje lončkov po barvi na iste kupčke, 3. postaja; iz pisanih lončkov ustvariti enako sliko, kot je prikazana na dodanemu listu (rožica), 4. postaja; zložiti škatlice po velikosti od največje do najmanjše, itd.

NASVET: Ob morebitni nepretočnosti na delu proge, ki predstavlja zastoje, postavimo semafor. Pomočnik v rokah drži 3 barve; rdečo – kočija se ustavi, oranžno – kočija se pripravi na start, zelena – kočija lahko odpelje.

Slika 4. Kočijaž (osebni arhiv).

Na Sliki 4 sta prikazana Matej (4 leta) in Mija (2 leti), ki se vozita na »kočiji«.

Kukavičje gnezdo

CILJI: razvijati hitrost in orientacijo v prostoru.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: žogice in vrvice.

POMAGALA: otroška glasbena zgoščanka in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in narava.

OPIS IGRE: Po prostoru enakomerno razporedimo vrvice v obliki kroga (toliko kot je otrok). Postavljene vrvice predstavljajo gnezdo (so označene s simboli otrok), otroci pa so kukavice. Vsak otrok ima svoje tri žogice (žogice so označene s specifičnim simbolom za vsakega otroka). Začetek igre je naznanjen z začetkom glasbe. Kukavice lahko v roki naenkrat nosijo le eno žogico, ki predstavlja kukavičje jajce. Jajca, ki jih najdejo v svojem gnezdu morajo podtakniti v gnezdo druge kukavice. Zmaga kukavica, ki v gnezdu nima nobenega jajca. Ali pa lahko igro prekinemo, tako da ugasnemo melodijo in pregledamo, katera kukavice je bila najbolj uspešna (tista, ki ima najmanj jajc v svojem gnezdu).

MOŽNOSTI:

- Jajce lahko brcajo, kotalijo, itd.,
- Na začetku imajo otroci v svojem gnezdu tuja jajca. Naloga otrok je, da najdejo svoja jajca in jih prinesejo v svoje gnezdo ali pa morajo jajca, ki se nahajajo v njihovem gnezdu, vrniti v pravo gnezdo.
- Kukavice so lahko razdeljene v pare (samček in samička), ki prenašata jajčka na rutici, pri tem pa morata skrbno paziti, da ne pade na tla.

NASVET: Glasbena spremljava ni priporočljiva, dokler igra otrokom ni znana, saj je lahko moteč dejavnik.

Slika 5. Kukavičje gnezdo (osebni arhiv).

Na Sliki 5 sta prikazana Matej (4 leta) in Mija (2 leti), ki podtikata svoje žogice v tuje gnezdo.

Domišljavi plesalec

CILJI: razvijati koordinacijo celega telesa in sproščeno izvajati gibanje.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: žoge različnih velikosti.

POMAGALA: kartoni, na katerih so pobarvani različni deli telesa, glasbena zgoščanka različnih pesmi (od mirnih do živahnih) in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in umetnost.

OPIS IGRE: Vsakemu otroku je dodeljena ena žoga, s katero otroci od glasbi izvajajo različna gibanja. Pri tem pa so omejeni, saj se žoge lahko dotikajo le z določenim delom telesa. Dele telesa določimo s kartoni, iz katerih morajo otroci prepoznati, kaj je pobarvano.

MOŽNOSTI:

- Namesto žoge lahko uporabimo vrvice, kocke, rutice, rjuho, cofke, itd.,
- V sklepnem delu vadbene enote lahko uporabimo različico, pri kateri morajo otroci izvajati gibanja leže ali sede.

NASVET: Otroci morajo imeti dovolj prostora okoli sebe za gibanje, zato je priporočljivo igro izvajati v dovolj veliki telovadnici ali na prostem.

Slika 6. Domišljavi plesalec (osebni arhiv).

Na Sliki 6 je prikazan Matej (4 leta), ki pleše z improvizirano žogo v svojih rokah.

3.2.3. Zaključni del vadbene enote

Gradimo piramido

CILJI: razvrščati predmete glede na izbrano lastnost in razvijati sposobnost skupinskega dela.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: jogurtovi lončki, rutke.

POMAGALA: kartoni s sliko produkta, katerega morajo otroci sestaviti, otroška glasbena zgoščanka, glasbeni stolp in piščalka.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in matematika.

OPIS IGRE: Več različnih kartonov razdelimo prosto po prostoru, zraven pa priložimo število lončkov, ki jih naloga zahteva. Otroke razvrstimo v skupine po 3 in jih označimo z barvnimi rutkami. Otroci v skupini se premikajo po prostoru in na pisk si vsaka skupina izbere postajo s kartonom. Opravi nalogo in dvigne roke. Ko je naloga označena za pravilno izvedeno s strani vzgojitelja, jim ta določi drug način gibanja po prostoru.

MOŽNOSTI: Otroci niso razdeljeni v prvotne skupine, a se na pisk naključno zberejo pri nalogah (največ na eno nalogo trije).

NASVET: Glasba v ozadju ne sme biti preglasna, zato da nas otroci neovirano slišijo. Liki, ki jih morajo otroci sestaviti, naj bodo enostavni.

Slika 7. Gradimo piramido (osebni arhiv).

Na Sliki 7 sta prikazana Matej (4 leta) in Mija (2 leti), ki razporejata lončke v obliki rože, kot je prikazano na kartonu.

Kje živi kit?

CILJI: razvijati hitrost prepoznavne živali in uspešno povezovati živali z njihovim naravnim okoljem.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: set živali in njihovo naravno okolje.

POMAGALA: otroška glasbena zgoščenka in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in narava.

OPIS IGRE: Otroke razdelimo v 4 skupine. Vsaka skupina se usede na svojo blazino, ki se nahajajo v različnih kotih prostora in enako oddaljene od sredine. Na sredini se nahajajo slike naravnih okolij, ob blazini pa se v vrečki nahaja določeno število sličic živali (za vsakega 3 sličice). Začetek igre se naznani z glasbo. Otroci po vrst (v vsaki skupini posebej) izvlečejo žival iz vrečke, stečejo do sredine in žival postavijo na sliko njihovega naravnega okolja.

MOŽNOSTI:

- Namesto sličic živali in njihovega naravnega okolja lahko uporabimo druge zamisli (računske operacije, geometrijske like, plodove, itd.).
- Igro lahko organiziramo na način poligona, ki ga mora otrok premagati.

NASVET: Glasbena spremljava ni priporočljiva, dokler igra otrokom ni znana, saj je lahko moteč dejavnik.

Slika 8. Kje živi kit? (osebni arhiv).

Na Sliki 8 sta prikazana Matej (4 leta) in Mija (2 leti), ki sta našla ptičkom svoje naravno okolje – nebo.

Cirkusant

CILJI: razvijati ravnotežje, preciznost, fino motoriko, občutek za ritem.

IMPROVIZIRANI ŠPORTNI PRIPOMOČKI: lončki, žogici na vrvici, lonček ujemi me, luknjasta škatla, bobni, časopisna žogica, plastična žogica, itd.

POMAGALA: kartoni s sliko izbrane tematike, glasbena zgoščenska in glasbeni stolp.

MEDPODROČNO POVEZOVANJE: gibanje in umetnost.

OPIS IGRE: Otroke razdelimo v 2 skupini. Prva skupina dobi pripomočke, s katerimi lahko izvajajo ritem (lahko uporabljajo tudi svoje telo). Druga skupina po ritemu, ki ga izvaja prva skupina otrok, izvajajo akrobacije z ostalimi improviziranimi pripomočki.

MOŽNOSTI: Otroke lahko usmerjamo z določeno tematiko, npr. oponašanje živali, brnenje motorja ali letala, ljudi v trgovini ali na ulici, itd.

NASVET: Lahko si pomagamo z glasbeno spremljavo, ki ji obe skupini otrok sledita in tako delujejo bolj usklajeno.

Slika 9. Cirkusant (osebni arhiv).

Slika 9 prikazuje Mateja (4 leta), ki se igra z žogicama na vrvici, medtem ko Mija (2 leti) igra na boben.

4. REZULTATI IN RAZPRAVA

V drugem delu diplomskega dela bomo s pomočjo rešenih 45 anketnih vprašalnikov prikazali dobljene rezultate. Le te bomo predstavili s tabelami in grafikoni, nato pa jih bomo tudi komentirali.

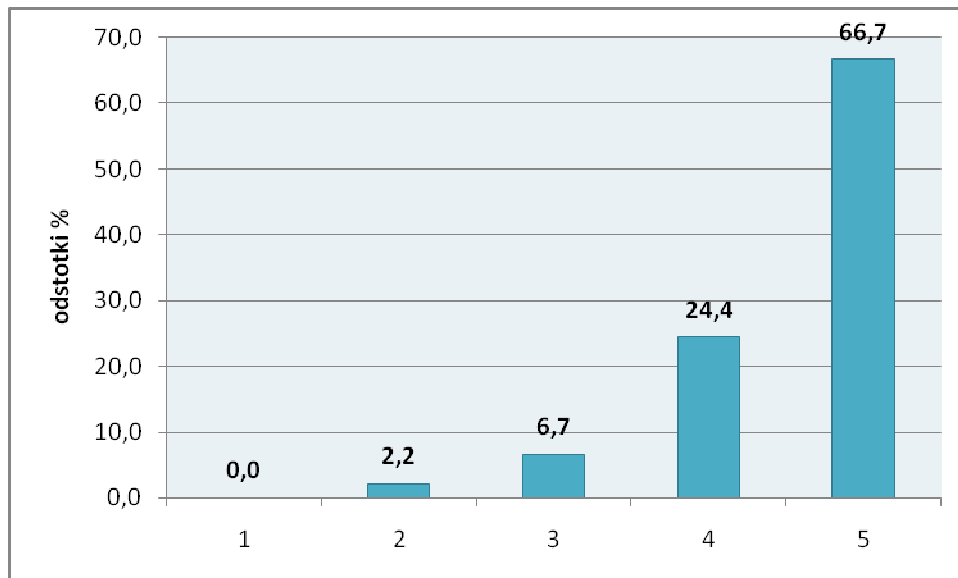
Kakšno mnenje imate o improviziranih pripomočkih?

(1 - niso uporabni, 5 - zelo so uporabni)

Tabela 1

Mnenje vzgojiteljic o improviziranih pripomočkih

	Št. odgovorov	Odstotki
1	0	0 %
2	1	2,2 %
3	3	6,7 %
4	11	24,4 %
5	30	66,7 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 10. Mnenje vzgojiteljic o improviziranih pripomočkih.

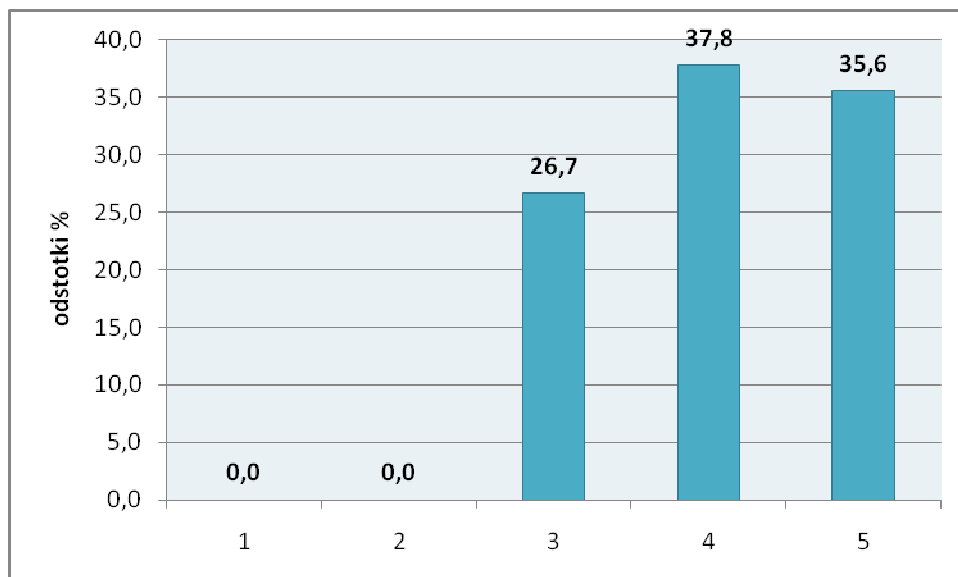
Od 45 vzgojiteljic, ki so bile vključene v raziskavo, jih je 66,7 % odgovorilo, da so improvizirani pripomočki zelo uporabni. To pomeni, da ima več kot polovica anketiranih vzgojiteljic zelo dobro mnenje o improviziranih pripomočkih. Nobena od vzgojiteljic pa ni odgovorila, da improvizirani pripomočki niso uporabni.

Kako pogosto uporabljate improvizirane pripomočke na vseh področjih dejavnosti?
(1 - jih ne uporabljam, 5 - jih uporabljam zelo pogosto)

Tabela 2

Uporabnost improviziranih pripomočkov na vseh področjih dejavnosti

	Št. odgovorov	Odstotki
1	0	0 %
2	0	0 %
3	12	26,7 %
4	17	37,8 %
5	16	35,6 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 11. Uporabnost improviziranih pripomočkov na vseh področjih dejavnosti.

Iz Slike 11 je lepo razviden visok odstotek uporabnosti improviziranih pripomočkov, saj je 35,6 % vzgojiteljic vprašanje ovrednotilo z najvišjo oceno in kar 37,8 % vzgojiteljic z oceno 4. Vidimo lahko tudi, da niti ena vzgojiteljica vprašanja ni ovrednotila z 1 ali 2. Torej lahko iz odgovorov sklepamo, da se na splošno improvizirani pripomočki v vrtcih uporabljajo v veliki meri.

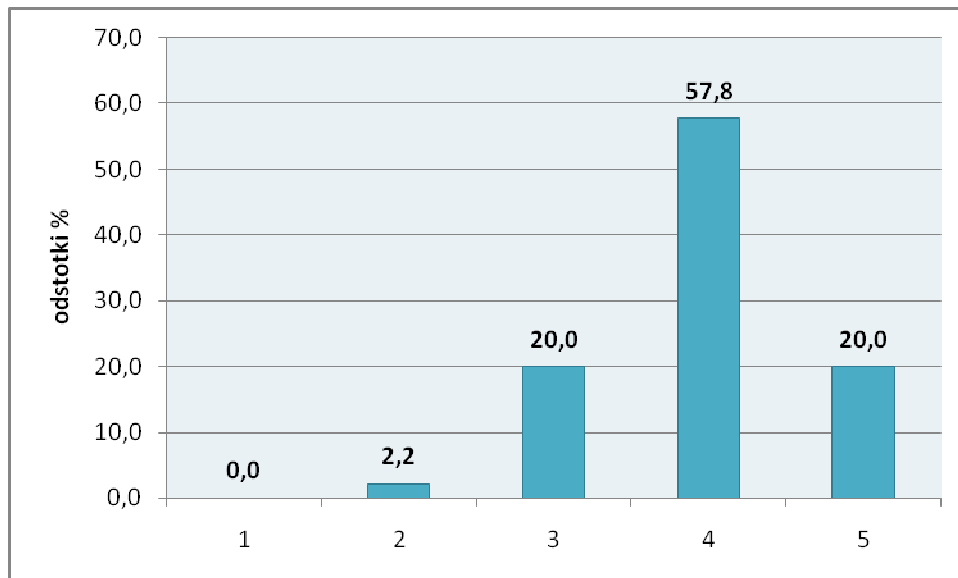
Kako pogosto uporabljate improvizirane pripomočke na področju gibanja?

(1 - jih ne uporabljam, 5 - jih uporabljam zelo pogosto)

Tabela 3

Uporabnost improviziranih pripomočkov na področju gibanja

	Št. odgovorov	Odstotki
1	0	0 %
2	1	2,2 %
3	9	20,0 %
4	26	57,8 %
5	9	20,0 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 12. Uporabnost improviziranih pripomočkov na področju gibanja.

Iz Slike 12 lahko razberemo, da je odstotek uporabnosti improviziranih pripomočkov na področju gibanja kar visok. Se pa razlikuje od Slike 11 (uporabnosti improviziranih pripomočkov na vseh področjih dejavnosti). Ena od vzgojiteljic je izbrala odgovor 2 (malo uporabljam improvizirane pripomočke) in največ, kar 57,8 % vzgojiteljic je izbralo odgovor 4 (jih uporabljam pogosto).

Katera od prednosti improviziranih pripomočkov se vam zdi najbolj pomembna? (samo en odgovor)

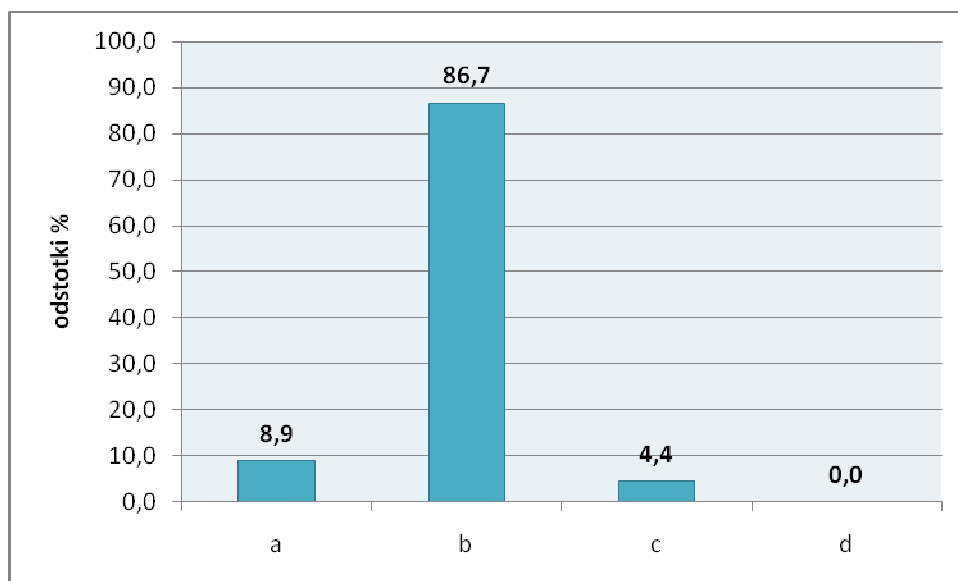
Na to vprašanje so imele vzgojiteljice možnost izbirati med 4 odgovori:

- a) iz ekonomičnega vidika so cenejši
- b) krepi se ustvarjalnost, izvirnost, odgovornost posameznika
- c) krepi se medsebojna pomoč, čustvene in socialne vezi
- d) drugo

Tabela 4

Prednosti improviziranih pripomočkov

	Št. odgovorov	Odstotki
a	4	8,9 %
b	39	86,7 %
c	2	4,4 %
d	0	0 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 13. Prednosti improviziranih pripomočkov.

Več kot tri četrtine vzgojiteljic meni, da je prednost improviziranih pripomočkov funkcija krepitve ustvarjalnosti, izvirnosti in odgovornosti otroka. Ta odgovor je izbralo kar 86,7 % vzgojiteljic, oziroma 39 vzgojiteljic od 45. Ostalih 6 vzgojiteljic pa meni, da je prednost improviziranih pripomočkov njihova cena, saj so iz ekonomičnega vidika cenejši, oziroma je njihova funkcija krepitve medsebojne pomoči, čustvenih in socialnih vezi.

Katera od slabosti improviziranih pripomočkov vas najbolj moti? (samo en odgovor)

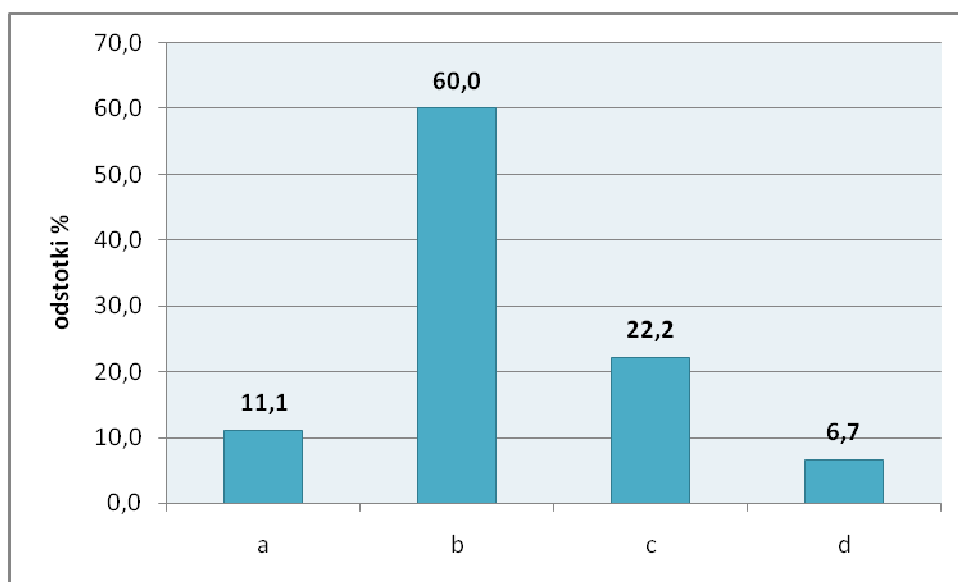
Na to vprašanje so imele vzgojiteljice možnost izbirati med 4 odgovori:

- a) preveliko truda za izdelavo
- b) kratka življenjska doba
- c) slabša kakovost od standardiziranih pripomočkov
- d) drugo: _____

Tabela 5

Slabosti improviziranih pripomočkov

	Št. odgovorov	Odstotki
A	5	11,1 %
B	27	60,0 %
C	10	22,2 %
D	3	6,7 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 14. Slabosti improviziranih pripomočkov

Iz Slike 14 je razvidno, da 60 % vzgojiteljic pri improviziranih pripomočkih najbolj moti njihova kratka življenjska doba. 22,2 % vzgojiteljic moti slabša kakovost in 11,1 % vzgojiteljic moti preveliko truda za izdelavo. 3 vzgojiteljice, kar predstavlja 6,7 %, so se odločile za odgovor drugo, vse pa so navedle, da jih pri improviziranih pripomočkih prav nič ne moti.

Kje največkrat dobite material za improvizirane pripomočke? (samo en odgovor)

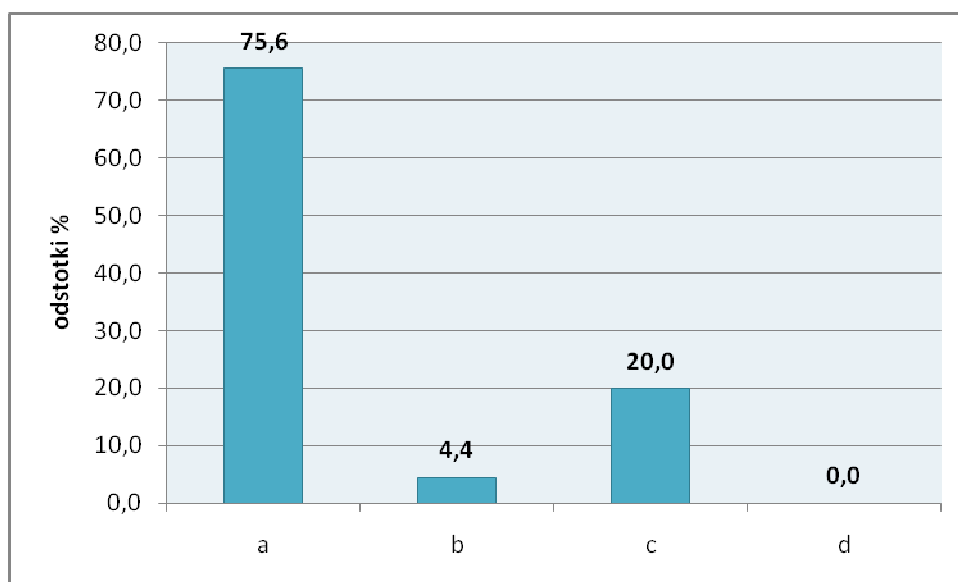
Na to vprašanje so imele vzgojiteljice možnost izbirati med 4 odgovori:

- a) prinesem jih od doma
- b) za njih poskrbi vrtec
- c) prinesejo jih starši
- d) drugo: _____

Tabela 6

Pridobivanje materiala za improvizirane pripomočke

	Št. odgovorov	Odstotki
A	34	75,6 %
B	2	4,4 %
C	9	20,0 %
D	0	0 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 15. Pridobivanje materiala za improvizirane pripomočke.

Zelo visok odstotek vzgojiteljic, kar 75,6 %, prinese material za izdelavo improviziranih pripomočkov od doma. Da material priskrbi vrtec, je odgovorilo je le 4,4 % vzgojiteljic. 20% vzgojiteljic pa je označilo, da material za improvizirane pripomočke prinesejo starši.

Kako večinoma poteka sodelovanje s starši? (samo en odgovor)

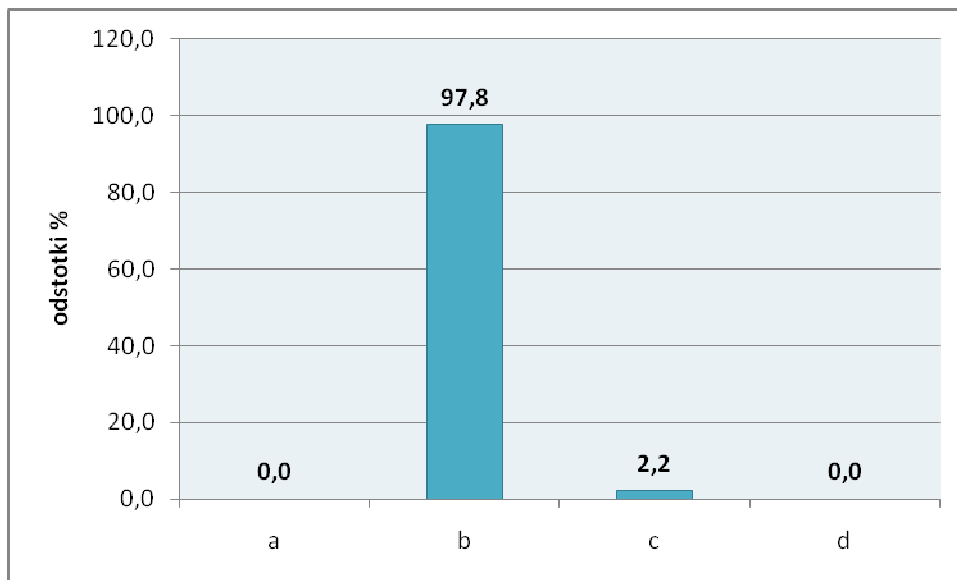
Na to vprašanje so imele vzgojiteljice možnost izbirati med 4 odgovori:

- a) doma z otrokom izdelajo improviziran pripomoček in ga prinesejo v vrtec
- b) zbirajo material in ga prinesejo v vrtec
- c) ne sodelujejo
- d) drugo: _____

Tabela 7

Sodelovanje s starši

	Št. odgovorov	Odstotki
A	0	0 %
B	44	97,8 %
C	1	2,2 %
D	0	0 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 16. Sodelovanje s starši.

Iz Slike 16 je razvidno, da 97,8 % vzgojiteljicam starši pomagajo pri zbiranju materiala za izdelavo improviziranih pripomočkov. Le ena vzgojiteljica je odgovorila, da s starši ne sodeluje. Nobena od vzgojiteljic pa ni odgovorila, da starši z otrokom doma izdelajo improviziran pripomoček, katerega bi nato prinesli v vrtec za lastno uporabo.

Opređelite pogostost uporabe improviziranih pripomočkov.

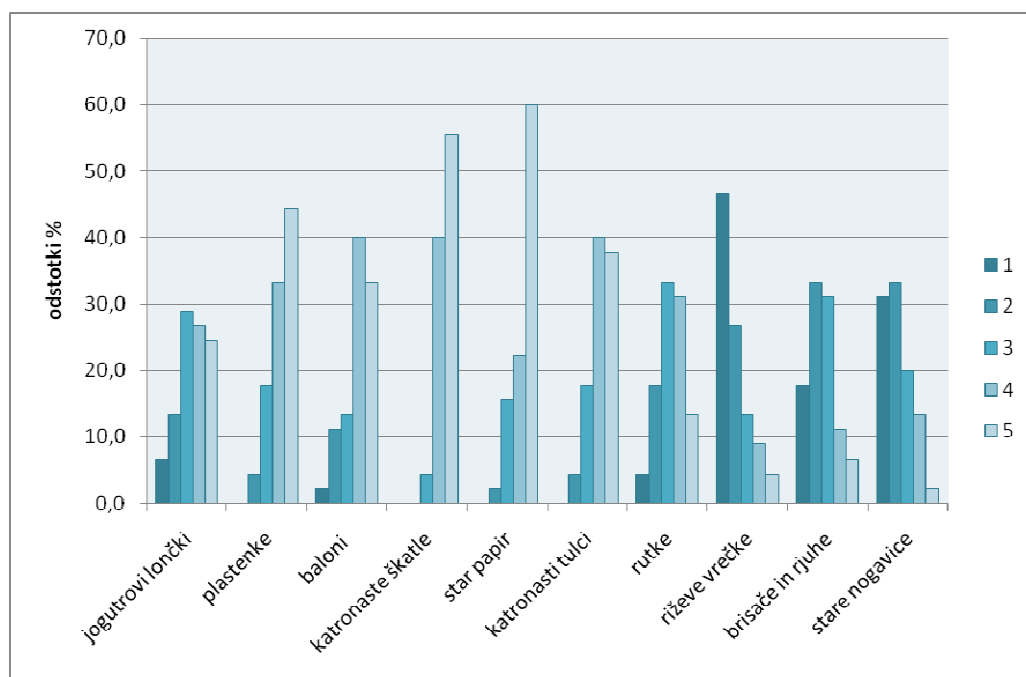
(1 - jih ne uporabljam, 5 - jih uporabljam zelo pogosto)

Pri tem vprašanju so vzgojiteljice opredelile uporabo naslednjih improviziranih pripomočkov: jogurtovi lončki, plastenke, baloni, kartonaste škatle, star papir, kartonasti tulci, rutke, riževe vrečke, stare nogavice, brisače in rjuhe. Rezultati zbranih odgovorov so spodaj predstavljeni na Sliki 17. Na sliki 18 pa so predstavljeni rezultati improviziranih pripomočkov, ki so jih vzgojiteljice po želji same dopisale in ovrednotile njihovo uporabo. Pod naravne materiale spadajo les, lesene palčke, storži, oreščki in listi. Pod drugo pa so vzgojiteljice navajale naslednje improvizirane pripomočke: podlaga iz pene, riževe palice, volna, slano testo, trakovi, elastika, kuhalnica, slamice, plastični jajčki in polnilo.

Tabela 8

Uporabnost improviziranih pripomočkov

	Jogurtovi lončki	plastenke	baloni	Kartonaste škatle	Star papir	Kartonasti tulci	rutke	Riževe vrečke	Brisače in rjuhe	Stare nogavice
1	6,7 %	0 %	2,2 %	0 %	0 %	0 %	4,4 %	46,7 %	17,8 %	31,1 %
2	13,3 %	4,4 %	11,1 %	0 %	2,2 %	4,4 %	17,8 %	26,7 %	33,3 %	33,3 %
3	28,9 %	17,8 %	13,3 %	4,4 %	15,6 %	17,8 %	33,3 %	13,3 %	31,1 %	20 %
4	26,9 %	33,3 %	40 %	40 %	22,2 %	40 %	31,1 %	8,9 %	11,1 %	13,3 %
5	24,4 %	44,4 %	33,3 %	55,6 %	60 %	37,8 %	13,3 %	4,4 %	6,7 %	2,2 %
SKUPAJ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

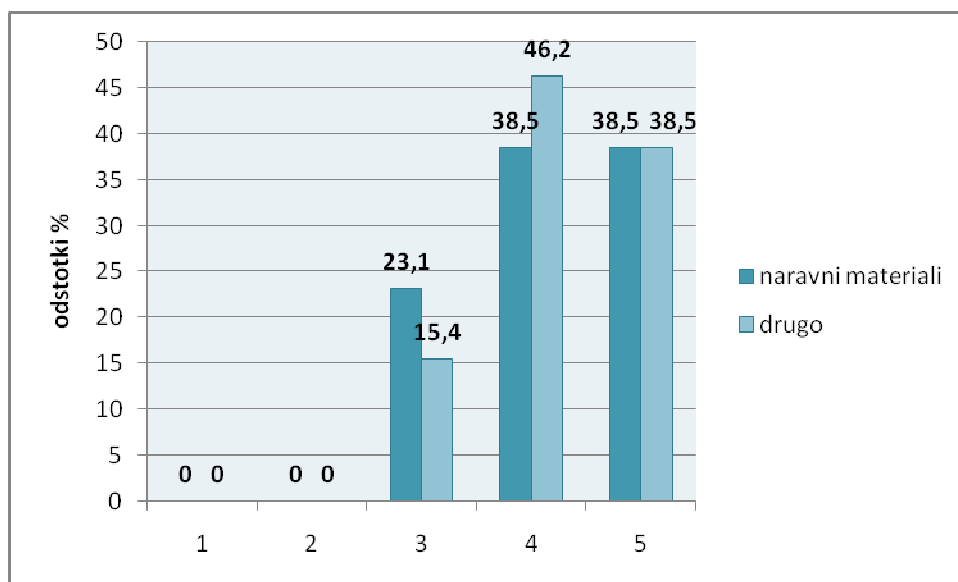
Slika 17. Uporabnost improviziranih pripomočkov.

Iz Slike 17 je razvidno, da je med vsemi improviziranimi pripomočki najbolj uporabljen star papir (60 %). Sledijo mu še kartonaste škatle (55,6 %) in plastenke (44,4 %). Med najmanj uporabljenimi pa so riževe vrečke (46,7 %), stare nogavice (31,1 %), brisače in rjuhe (17,8 %).

Tabela 9

Uporabnost drugih improviziranih pripomočkov

	Naravni materiali	Drugo
1	0 %	0 %
2	0 %	0 %
3	23,1 %	15,4 %
4	38,5 %	46,2 %
5	38,5 %	38,5 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 18. Uporabnost drugih improviziranih pripomočkov .

Temno moder graf nam prikazuje uporabnost naravnih materialov, kjer so vzgojiteljice navedle: les, lesene palčke, storže, oreščke in liste. Svetlo moder graf pa nam prikazuje uporabnost drugih improviziranih pripomočkov: podlaga iz pene, riževe palice, volna, slano testo, trakovi, elastika, kuhalnica, slamice, plastični jajčki in polnilo. Odstotek uporabnosti naštetih je pričakovano visok.

Kje ste v največji meri pridobili ideje za uporabo improviziranih pripomočkov? (samo en odgovor)

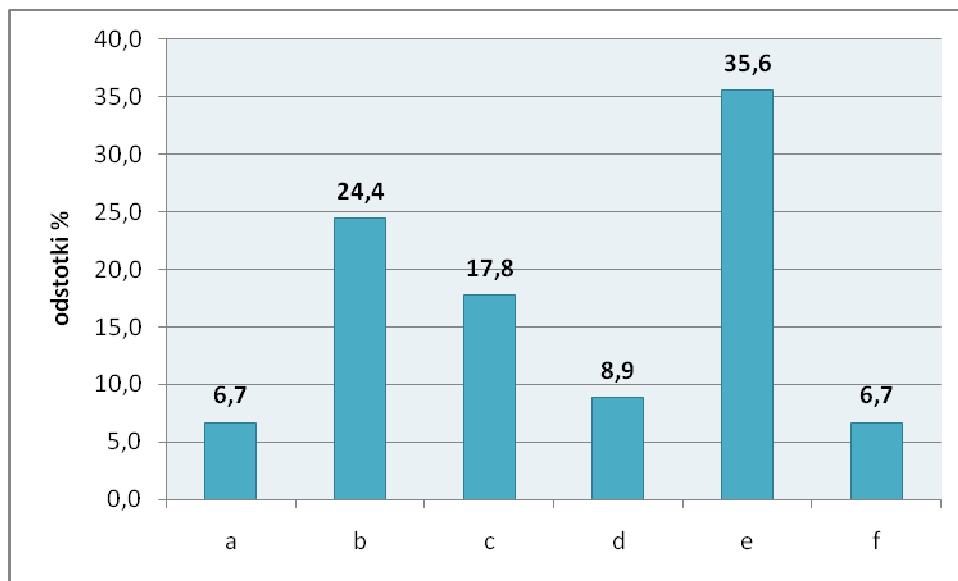
Na to vprašanje so imele vzgojiteljice možnost izbirati med 6 odgovori:

- a) na Pedagoški fakulteti (kot študent/študentka)
- b) na stalnem strokovne spopolnjevanju, usposabljanju (seminarji)
- c) iz strokovne literature
- d) svetujejo mi druge vzgojiteljice
- e) lastne ideje
- f) drugo: _____

Tabela 10

Pridobitev idej za uporabo improviziranih pripomočkov

	Št. odgovorov	Odstotki
A	3	6,7 %
B	11	24,4 %
C	8	17,8 %
D	4	8,9 %
E	16	35,6 %
F	3	6,7 %
SKUPAJ	45	100 %

Slika 19. Pridobitev idej za uporabo improviziranih pripomočkov.

Iz Slike 19 je razvidno, da največ vzgojiteljic, kar 35,6 %, uporabi svoje lastne ideje za uporabo improviziranih pripomočkov. Drugi odgovor vzgojiteljic, ki je bil najpogostejši, je stalno strokovno spopolnjevanje, usposabljanje. Najmanj vzgojiteljic 6,7 % pa meni, da so ideje za uporabo improviziranih pripomočkov pridobili na Pedagoški fakulteti. Enak odstotek pripada tudi odgovoru drugo, pod katerim so vzgojiteljice navedle kot vir idej internet.

5. SKLEP

Z diplomskim delom smo želeli predstaviti in morda navdušiti katerega od strokovnih delavcev, ki se ukvarjajo s predšolskimi otroki, za uporabo improviziranih športnih pripomočkov in iger, v katerih so le ti uporabljeni.

S pomočjo anketnega vprašalnika smo želeli analizirati uporabo improviziranih športnih pripomočkov po slovenskih vrtcih. Osredotočili smo se predvsem na stopnjo priljubljenosti uporabe improviziranih športnih pripomočkov med vzgojiteljicami na različnih področjih dejavnosti, na slabosti in prednosti improviziranih pripomočkov, vprašanje pridobivanja materiala za izdelavo improviziranih športnih pripomočkov, praktično najbolj pogosto sodelovanje med starši in vzgojiteljicami, stopnjo pogostosti uporabe različnih improviziranih športnih pripomočkov in vprašanje pridobivanja idej za njihovo izdelavo.

Anketni vprašalniki so bili razdeljeni vzgojiteljicam po treh vrtcih v Ljubljani in dveh vrtcih v okolici Postojne. Nazaj smo dobili 45 v celoti rešenih anketnih vprašalnikov. Pridobljenje odgovore smo statistično obdelali s pomočjo programa Microsoft Excel in predstavili s tabelami in grafikoni, nato pa jih tudi interpretirali.

Ugotovili smo, da je uporaba improviziranih pripomočkov na splošno med vzgojiteljicami zelo priljubljena, saj jih večinoma (73,4 %) vzgojiteljic uporablja pogosto ali pa zelo pogosto. Na področju gibanja je sicer odstotek malo nižji, vendar še vedno visok. Kar 57,8 % vzgojiteljic improvizirane športne pripomočke uporablja pogosto in 20 % zelo pogosto. Velika večina vzgojiteljic (86,7 %) se strinja, da je prednost improviziranih pripomočkov krepitev ustvarjalnosti, izvirnosti in odgovornosti otrok. 60 % vzgojiteljic si je enotnih, da jih najbolj moti kratka življenjska doba. Material za izdelavo improviziranih športnih pripomočkov kar 75,6 % vzgojiteljic prinese od doma. Sodelovanje s starši pa pri 97,8 % vzgojiteljic poteka tako, da starši zbirajo material doma in ga nato prinesejo v vrtec. Ideje za uporabo improviziranih športnih pripomočkov 35,6 % vzgojiteljic pridobi iz lastnih izkušenj in domišljije, 24,4 % vzgojiteljic pa jih pridobi na stalnih strokovnih spopolnjevanjih (seminarjih). Najbolj uporabljeni med vsemi improviziranimi pripomočki so star papir (60 %), kartonaste škatle (55,6 %) in platenke (44,4 %). Med najmanj uporabljenimi pa so riževe vrečke (46,7 %), stare nogavice (31,1 %), brisače in rjuhe (17,8 %).

Dobro bi bilo tudi izvedeti, katere improvizirane športne pripomočke največkrat vzgojiteljice izdelajo v vrtcu in v kolikšni meri v izdelavo vključijo otroke. Dobljene ideje največkrat izdelanih improviziranih športnih pripomočkov bi lahko združili v zbirko, ki bi prav prišla marsikateremu strokovnemu delavcu, ki je v stiku s predšolskimi otroki.

6. VIRI

- Armstrong, T. (1999). *Prebudite genija v svojem otroku*. Tržič: Učila.
- Cukjati, K. (2011). *Gibalne dejavnosti za otroke do 5. leta v okviru družine*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Čok, L., Skela, J., Kogoj, B. in Razdevšek-Pučko, C. (1999). *Učenje in poučevanje tujega jezika*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Gallahue, D. L. in Ozmun, J. C. (2006). *Understanding motor development (sixth edition)*. New York: The McGraw.Hill Companies.
- Horvat, L. in Magajna, L. (1987). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Kurikulum za vrtce* (1999), Ljubljana; Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Marjanovič Umek, L. in Zupančič, M. (2001). *Psihologija otroške igre*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Pistotnik, B. (2003). *Osnove gibanja*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Pišot, R. in Planinšec, J. (2005). *Struktura motorike v zgodnjem otroštvu*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Inštitut za kineziološke raziskave.
- Pišot, R. in Videmšek, M. (2004). *Smučanje je igra*. Ljubljana: Združenje učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije.
- Videmšek, M., Berdajs, P. in Karpljuk, D. (2003). *Mali športnik; Gibalne dejavnosti otrok do 3. leta starosti v okviru družine*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Tomazini, P. in Grojzdek, M. (2007). *Gibalne igre z improviziranimi pripomočki*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Visinski, M. (2001). *Športne dejavnosti predšolskih otrok*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Pišot, R. (2007). *Šport za najmlajše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Završnik, J. in Pišot, R. (2005). *Gibalna/športna aktivnost za zdravje otrok in mladostnikov*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Inštitut za kineziološke raziskave.

7. PRILOGE

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem Ana Verdinek, študentka Fakultete za Šport v Ljubljani, smer športna vzgoja. V letošnjem letu izdelujem diplomsko nalogo na temo uporaba improviziranih pripomočkov pri izvajanju gibalnih/športnih dejavnosti v vrtcu. S pomočjo Vaših odgovorov na vprašanja, bom lahko prišla do pomembnih ugotovitev v moji raziskavi. Podatki, pridobljeni iz anketnih vprašalnikov, mi bodo služili izključno v raziskovalne namene in je zanje zagotovljena popolna anonimnost. Že vnaprej se Vam zahvaljujem za sodelovanje.

1. Kakšno mnenje imate o uporabnosti improviziranih pripomočkov?

(1 - niso uporabni, 5 - zelo so uporabni)

1 2 3 4 5

2. Kako pogosto uporabljate improvizirane pripomočke na vseh področjih dejavnosti?

(1 - jih ne uporabljam, 5 - jih uporabljam zelo pogosto)

1 2 3 4 5

3. Kako pogosto jih uporabljate na področju gibanja?

(1 - jih ne uporabljam, 5 - jih uporabljam zelo pogosto)

1 2 3 4 5

4. Katera od prednosti improviziranih pripomočkov se vam zdi najbolj pomembna?
(samo en odgovor)

- a) iz ekonomičnega vidika so cenejši
- b) krepi se ustvarjalnost, izvirnost, odgovornost posameznika
- c) krepi se medsebojna pomoč, čustvene in socialne vezi
- d) drugo: _____

5. Katera od slabosti improviziranih pripomočkov vas najbolj moti? (samo en odgovor)

- a) preveliko truda za izdelavo
- b) kratka življenjska doba
- c) slabša kakovost od standardiziranih pripomočkov
- d) drugo: _____

6. Kje največkrat dobite material za improvizirane pripomočke? (samo en odgovor)

- a) prinesem jih od doma
- b) za njih poskrbi vrtec
- c) prinesejo jih starši
- d) drugo: _____

7. Kako večinoma poteka sodelovanje s starši? (samo en odgovor)

- a) doma z otrokom izdelajo improviziran pripomoček in ga prinesejo v vrtec
- b) zbirajo material in ga prinesejo v vrtec
- c) ne sodelujejo
- d) drugo: _____

8. Opredelite pogostost uporabe improviziranih pripomočkov.

(1 - jih ne uporabljam, 5 - jih uporabljam zelo pogosto)

jogurtovi lončki	1	2	3	4	5
plastenke	1	2	3	4	5
baloni	1	2	3	4	5
kartonaste škatle	1	2	3	4	5
star papir	1	2	3	4	5
kartonasti tulci	1	2	3	4	5
rutke	1	2	3	4	5
riževe vrečke	1	2	3	4	5
brisače in rjuhe	1	2	3	4	5
stare nogavice	1	2	3	4	5
drugo: _____	1	2	3	4	5
drugo: _____	1	2	3	4	5
drugo: _____	1	2	3	4	5

9. Kje ste v največji meri pridobili ideje za uporabo improviziranih pripomočkov?

(samo en odgovor)

- a) na Pedagoški fakulteti (kot študent/šudentka)
- b) na stalnem strokovne spopolnjevanju, usposabljanju (seminarji)
- c) iz strokovne literature
- d) svetujejo mi druge vzgojiteljice
- e) lastne ideje
- f) drugo: _____